

Двораківська А.А.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «молодший бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»

Бельмега І.,
здобувач освітнього ступеня «доктор філософії»
спеціальності 101 «Екологія»

Мельник-Шамрай В.В.
к.с.-г.н., доцент кафедри екології та природоохоронних технологій
Державний університет «Житомирська політехніка»
org_vvm@ztu.edu.ua

ЗАПОВІДНІ ТЕРИТОРІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Основним пріоритетним напрямком розвитку екологічної політики, європейської та євроатлантичної інтеграції України є розвиток заповідних територій. Вимоги щодо вступу до Європейського Союзу передбачають впровадження протягом нетривалого перехідного періоду стратегії сталого (екологічно збалансованого) розвитку не лише на рівні документів, а й її реалізацію на практиці. Волинською обласною державною адміністрацією постійно вживаються заходи щодо розвитку природно-заповідної справи в області: відбувається погодження створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розроблена Регіональна схема формування екологічної мережі Волинської області [1,4,5].

Станом на 01 січня 2022 року на території Волинської області знаходиться 397 територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), з них 27 – загальнодержавного значення та 370 – місцевого значення. Площа заповідності області складає 220785,53 га. Показник заповідності в області складає 11,71 % [2]. ПЗФ Волинської області представлений наступними категоріями заповідності: природний заповідник, національні природні парки, заказники, заповідні урочища, пам'ятки природи, ботанічний сад, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл природно-заповідного фонду за категоріями

Категорії об'єктів ПЗФ	Кількість, од.	Площа, га	% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
Природні заповідники	1	2975,7	1,26
Національні природні парки	3	121767,84	51,61
Заказники	225	95344	40,41
Пам'ятки природи	128	679	0,29
Заповідні урочища	27	15064,02	6,38
Ботанічні сади	1	10	0,004
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	12	110,63	0,05

Аналіз розподілу природно-заповідного фонду Волинської області за категоріями свідчить, що національні природні парки займають за площею понад 50 % від загальної площі об'єктів і територій ПЗФ в межах області. Так, в області є Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуща», Національний природний парк «Прип'ять–Стохід» та Національний природний парк «Шацький». Крім того, в Волинській області є Природний заповідник «Черемський», який створено з метою збереження типових та унікальних природних комплексів Українського Полісся.

Наступною, найбільш поширеною категорією є заказники, де понад 15 % становлять загальнозоологічні заказники. Гідрологічних та ландшафтних заказників відповідно у 1,5 та 1,8 разів менше порівняно з зоологічними, а частка інших заказників становить – 5,33 %. Так, види заказників можна розмістити в такий рангований ряд (за площею збільшенням площі): іхтіологічні < загальногеологічні < ботанічні < орнітологічні < лісові < ландшафтні < гідрологічні < загальнозоологічні. Частка заповідних урочищ в області становить 6,38 %.

Розподіл пам'яток природи свідчить, що за типами їх можна розмістити в такий ряд (за зменшенням кількості): ботанічні > гідрологічні > зоологічні > пралісові > комплексні, проте частка площі пам'яток природи становить лише 0,29 %.

Заповідні території в межах Волконської області розміщуються нерівномірно (рис. 1, 2). Так, найбільша їх кількість в Ківерцівському та Маневицькому районі, їх кількість становить 27,8 % від загальної кількості об'єктів та територій в області. Найменша їх кількість в Іваничівському районі лише 0,8 %. Райони Волинської області за кількістю об'єктів та територій ПЗФ можна розмістити в рангова ний

ряд за збільшенням їх кількості: Іваничівський < Горохівський та Рожищенський < Шацький < Турійський < Локачинський та Володимир-Волинський < Луцький < Старовижівський < Любешівський та Ратнівський < Любомльський < Ковельський < Камінь-Каширський < Маневицький < Ківерцівський.

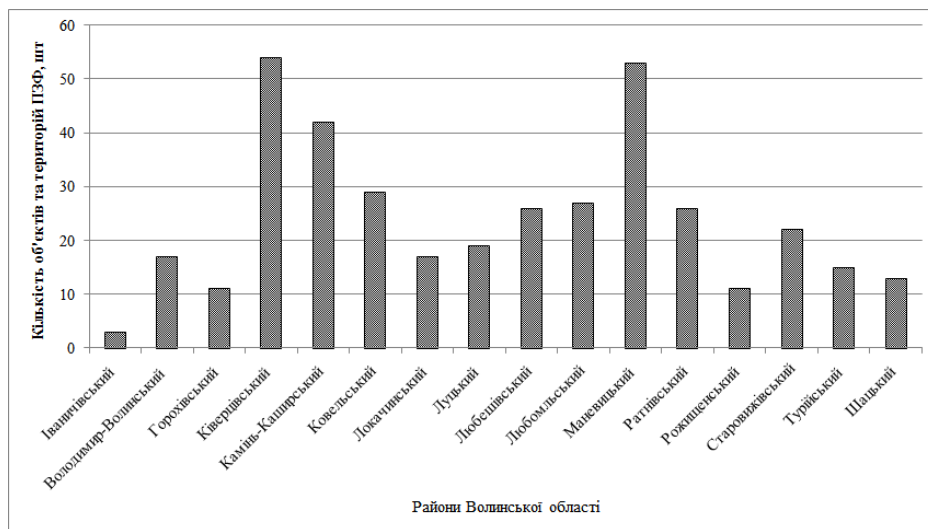

Рис. 1. Розподіл заповідних територій Волонської області в межах адміністративних районів

Рис. 2. Інтерактивна карта природно-заповідний фонд Волинської області [3]

Волинською обласною державною адміністрацією постійно вживаються заходи щодо розвитку природно-заповідної справи в області: відбувається погодження створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розроблена Регіональна схема формування екологічної мережі Волинської області.

Список використаних джерел

1. Екологічний паспорт Волинської області за 2020 рік. Режим доступу: <http://surl.li/duucj> (дата звернення: 06.11.2023 р.).
2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2021 рік. Режим доступу: <http://surl.li/mxdsq> (дата звернення: 05.11.2023 р.).
3. Природно-заповідний фонд Волинської області. Режим доступу: <http://eco.voladm.gov.ua/> (дата звернення: 05.11.2023 р.).
4. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.І., Пацева І.Г. Аналіз територіального розподілу об'єктів природно-заповідного фонду об'єднаних територіальних громад Коростенського району Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : видавничий дім «Гельветика», 2023. № 4(49). С. 186-193.
5. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.В., Пацева І.Г., Курбет Т.В. Оцінка стану природно-заповідного фонду Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : видавничий дім «Гельветика», 2023. № 3(48). С. 108-115.